

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (peti senat)

z dne 10. junija 2021 *

„Predhodno odločanje – Direktiva 2003/109/ES – Status državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas – Člen 11 – Pravica do enakega obravnavanja v zvezi s socialno varnostjo, socialno pomočjo in socialnim varstvom – Odstopanje od načela enakega obravnavanja na področju socialne pomoči in socialnega varstva – Pojem ‚osnovni prejemki‘ – Direktiva 2000/43/ES – Načelo enakega obravnavanja oseb ne glede na raso in narodnost – Člen 2 – Pojem diskriminacije – Člen 21 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah – Ureditev države članice, ki za dodelitev stanovanjske pomoči državljanom tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas, določa pogoj, da ti na način, predpisan s to ureditvijo, dokažejo osnovno znanje jezika te države članice“

V zadevi C-94/20,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Landesgericht Linz (deželno sodišče v Linzu, Avstrija) z odločbo z dne 6. februarja 2020, ki je na Sodišče prispela 25. februarja 2020, v postopku

Land Oberösterreich

proti

KV,

SODIŠČE (peti senat),

v sestavi E. Regan, predsednik senata, M. Ilešič, E. Juhász, C. Lycourgos in I. Jarukaitis (poročevalec), sodniki,

generalni pravobranilec: G. Hogan,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Land Oberösterreich K. Holzinger, Rechtsanwältin,
- za KV S. Scheed, Rechtsanwältin,
- za Evropsko komisijo C. Cattabriga, D. Martin in B.-R. Killmann, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 2. marca 2021

* Jezik postopka: nemščina

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 11 Direktive Sveta 2003/109/ES z dne 25. novembra 2003 o statusu državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 272), člena 2 Direktive Sveta 2000/43/ES z dne 29. junija 2000 o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na raso ali narodnost (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 20, zvezek 1, str. 23) ter člena 21 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med KV in Land Oberösterreich (dežela Zgornja Avstrija, Avstrija) glede odškodninskega zahtevka za škodo, ki naj bi jo oseba KV utrpela zaradi zavrnitve dodelitve stanovanjske pomoči (v nadaljevanju: stanovanjska pomoč).

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 2000/43

- 3 Člen 1 Direktive 2000/43, naslovljen „Namen“, določa:
„Namen te direktive je določiti okvir za boj proti diskriminaciji na podlagi rase ali narodnosti, da bi v državah članicah uveljavili načelo enakega obravnavanja.“
- 4 Člen 2 te direktive, naslovljen „Pojem diskriminacije“, določa:
„1. V tej direktivi ‚načelo enakega obravnavanja‘ pomeni, da ne sme biti nobene neposredne ali posredne diskriminacije na podlagi rase ali narodnosti.
2. V odstavku 1:
(a) se za neposredno diskriminacijo šteje, če se ena oseba obravnava manj ugodno, kakor se obravnava, se je obravnavala ali pa bi se obravnavala druga oseba v primerljivem položaju na podlagi rase ali narodnosti;
(b) se za posredno diskriminacijo šteje, če bi na videz nevtralna določba, merilo ali praksa postavila osebe neke rase ali narodnosti v posebno neugoden položaj v primerjavi z drugimi osebami, razen če to določbo, merilo ali prakso objektivno upravičuje zakonit cilj in če so sredstva za doseganje tega cilja ustrezna in potrebna.
[...]"
- 5 Člen 3 navedene direktive, naslovljen „Področje uporabe“, v odstavku 2 določa:
„Ta direktiva ne zajema različnega obravnavanja, ki temelji na državljanstvu, in ne posega v določbe in pogoje v zvezi z vstopom in prebivanjem državljanov tretjih držav in oseb brez državljanstva na ozemlju držav članic ter v obravnavanje, ki izhaja iz pravnega položaja zadevnih državljanov tretjih držav in oseb brez državljanstva.“

Direktiva 2003/109

6 V uvodnih izjavah 2, 4, 12 in 13 Direktive 2003/109 je navedeno:

„(2) Evropski svet je na svojem posebnem zasedanju v Tampereju [(Finska)] 15. in 16. oktobra 1999 izjavil, da bi bilo treba pravni položaj državljanov tretjih držav približati pravnemu položaju državljanov držav članic in da bi bilo treba osebi, ki je zakonito prebivala v neki državi članici za časovno obdobje, ki ga je treba določiti, in ki ima dovoljenje za prebivanje za daljši čas, zagotoviti v tej državi članici sklop enotnih pravic, ki so čim bližje tistim, ki jih uživajo državljani Evropske unije.

[...]

(4) Integracija državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas v državah članicah, je ključni element pri pospeševanju gospodarske in družbene kohezije in temeljni [cilj Evropske unije, naveden v Pogodbi DEU].

[...]

(12) Da bi bilo enakopravno obravnavanje resničen instrument za vključevanje prebivalcev za daljši čas v družbo, v kateri živijo, bi jih morali obravnavati enakopravno z državljani države članice v zvezi s vrsto gospodarskih in socialnih zadev pod ustreznimi pogoji, opredeljenimi s to direktivo.

(13) V zvezi s socialno pomočjo je treba možnost omejevanja prejemkov za prebivalce za daljši čas na osnovne prejemke razumeti tako, da ta pojem obsega vsaj podporo v višini najnižjega dohodka, pomoč ob bolezni, nosečnosti, otroški dodatek in pomoč za dolgoročno oskrbo. Načine dodeljevanja teh prejemkov bi morale določati nacionalno pravo.“

7 Člen 2 te direktive, naslovljen „Opredelitve“, določa:

„V tej direktivi:

- (a) ‚državljan tretje države‘ pomeni vsako osebo, ki ni državljan Unije v smislu člena [20](1) [PDEU];
- (b) ‚rezident za daljši čas‘ pomeni katerega koli državljana tretje države, ki ima status rezidenta za daljši čas, kot je določeno v členih 4 do 7;

[...]“

8 Člen 11 navedene direktive, naslovljen „Enaka obravnava“, določa:

„1. Rezidenti za daljši čas se obravnavajo enako kot državljani glede:

[...]

(d) socialnega zavarovanja [socialne varnosti], socialne pomoči in socialnega varstva, kot določa nacionalna zakonodaja;

[...]

4. Države članice lahko omejijo enako obravnavo v zvezi s socialno pomočjo in socialnim varstvom na osnovne prejemke.

[...]“

Avstrijsko pravo

OöWFG

- 9 Dežela Zgornja Avstrija dodeljuje stanovanjske pomoči, pri čemer so bili pogoji za dodelitev urejeni z določbami oberösterreichisches Wohnbauförderungsgesetz (zakon dežele Zgornja Avstrija o pomoči za gradnjo stanovanj) (LGBL. 6/1993) v različici, ki se uporablja za spor o glavni stvari (v nadaljevanju: oöWFG). Člen 6 oöWFG je določal:

„[...]“

9. Pomoči na podlagi tega zakona se dodelijo avstrijskim državljanom, državljanom države članice [Evropskega gospodarskega prostora (EGP)] ter državljanom Unije in njihovim družinskim članom v smislu Direktive [Evropskega parlamenta in Sveta] 2004/38/ES [z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 46)]. Drugim osebam se pomoč – razen če ni v mednarodni konvenciji določeno, da se jim pomoč dodeli enako kot avstrijskim državljanom – dodeli le, kadar:

1. imajo glavno prebivališče na ozemlju Avstrije neprekinjeno in zakonito več kot pet let;
2. prejemajo dohodke, ki so v Avstriji predmet dohodnine, ali so vplačali prispevke v sistem obveznega socialnega zavarovanja v Avstriji, ker so opravljali pridobitno dejavnost, sedaj pa iz tega sistema prejemajo prejemke, ali so ta dohodek oziroma prejemek prejeli 54 mesecev v zadnjih petih letih, in
3. predložijo dokazilo o osnovnem znanju nemškega jezika v skladu z odstavkom 11.

[...]“

11. Šteje se, da je pogoj iz odstavka 9, točka 3, izpolnjen, če:

1. prosilec predloži potrdilo Österreichischer Integrationsfonds (ÖIF, avstrijski sklad za integracijo, Avstrija) ali izpitnega centra, ki ga je odobril ÖIF, ki potrjuje, da je uspešno opravil integracijski izpit, ali
2. prosilec predloži splošno priznano jezikovno diplomo ali potrdilo o osnovnem znanju nemščine na ravni A2, ki ga izda izpitni center, odobren v skladu z Integrationsvereinbarungs-Verordnung (uredba o sporazumih o vključevanju) (BGBl. II, 242/2017), ali
3. prosilec predloži dokaz o tem, da je bil v Avstriji vsaj pet let vključen v obvezno izobraževanje in da je pri predmetu „nemščina“ imel pozitivno oceno ali da je imel pozitivno oceno pri predmetu „nemščina“ na ravni 9. razreda, ali
4. je prosilec opravil vajeniški izpit v skladu z Berufsausbildungsgesetz (zakon o poklicnem izobraževanju in vajeništvu) (BGBl. 142/1969).

[...]“

10 Člen 23 oöWFG je določal:

„Stanovanjsko pomoč je mogoče dodeliti glavnemu najemniku, pridobitelju, ki kupuje stanovanje, ali lastniku stanovanja, za katerega je dodeljena pomoč, kadar

1. od prosilca ni mogoče razumno zahtevati, da nosi stanovanjske stroške,
2. prosilec zadevno stanovanje trajno uporablja za zadovoljevanje svojih nastanitvenih potreb; in
3. je vložil prošnje za druge pomoči za znižanje stanovanjskih stroškov (člen 24(1)), do katerih je upravičen, ter
4. se je že začelo odplačevanje subvencioniranega kredita (člen 9) ali ugodnejšega hipotekarnega kredita (člen 10).

2. Stanovanjsko pomoč je mogoče dodeliti glavnemu najemniku stanovanja, za katero ni bila dodeljena pomoč, če so izpolnjeni pogoji iz odstavka 1, točke od 1 do 3, in če najemna pogodba ni bila sklenjena z bližnjo osebo.

[...]“

oberösterreichische Wohnbeihilfen-Verordnung

11 V skladu s členom 2(3) oberösterreichische Wohnbeihilfen-Verordnung (uredba dežele Zgornje Avstrije o stanovanjskih pomočeh) v različici, ki se uporablja za spor o glavni stvari, je bil znesek stanovanjske pomoči omejen na 300 EUR mesečno.

oöBMSG

12 Osebe v socialni stiski so lahko prejele zajamčena minimalna sredstva za pokritje svojih potreb na podlagi oberösterreichisches Mindestsicherungsgesetz (zakon dežele Zgornje Avstrije o zajamčenih minimalnih sredstvih) (BGBl. 74/2011) v različici, ki se uporablja za spor o glavni stvari (v nadaljevanju: oöBMSG), katerega člen 1 je določal, da je namen teh zajamčenih sredstev zagotoviti dostojno življenje in s tem povezano trajno vključenost v družbo tistim, ki za to potrebujejo pomoč skupnosti. Pod določenimi pogoji je bilo mogoče ta prejemek prejeti poleg stanovanjske pomoči ali pa se je ta lahko s to pomočjo delno poračunal. Osnovni znesek tega prejemka je leta 2018 znašal 921,30 EUR mesečno za osebo, ki prebiva sama, in 649,10 EUR za odrasle osebe, ki prebivajo v skupnem gospodinjstvu, za otroke pa so se dodelili dodatni prejemki.

13 Člen 4 oöBMSG je določal:

„1. Če s tem zakonom ni določeno drugače, je mogoče minimalna sredstva za zagotovitev kritja potreb dodeliti zgolj osebam, ki

1. imajo običajno prebivališče v deželi Zgornji Avstriji [...] in
2.
 - (a) so avstrijski državljani ali družinski člani avstrijskih državljanov;
 - (b) imajo pravico do azila ali subsidiarne zaščite;
 - (c) so državljani Unije, državljani države članice [EGP], švicarski državljani ali njihovi družinski člani, če zaradi prejemanja teh prejemkov ne izgubijo pravice do prebivanja;
 - (d) imajo dovoljenje za prebivanje ‚rezident za daljši čas – [EU]‘ ali ‚rezident za daljši čas – družinski član‘ ali imajo potrdilo o prebivanju ali dovoljenje za stalno prebivanje;

(e) imajo drugo pravico do stalnega prebivanja na avstrijskem ozemlju, pod pogojem, da zaradi prejemanja teh prejemkov ne izgubijo pravice do prebivanja.“

14 Člen 5 oöBMSG je določal:

„Za dodelitev minimalnih sredstev za zagotovitev kritja potreb velja pogoj, da je oseba v smislu člena 4

1. v socialni stiski (člen 6) in

2. se je pripravljena potruditi, da se izogne socialni stiski oziroma jo omili ali premaga (člen 7).“

15 Člen 6 oöBMSG je določal:

„1. Osebe so v socialni stiski, kadar ne morejo zagotoviti

1. sredstev za kritje lastnega preživljanja ali nastanitve; ali

2. sredstev za kritje preživljanja ali nastanitve odvisnih družinskih članov, ki živijo z njimi v istem gospodinjstvu,

ali v povezavi s tem ne morejo zagotoviti potrebnega varstva za primer bolezni, nosečnosti ali poroda.

2. Sredstva za kritje preživljanja iz odstavka 1 vključujejo stroške za periodične potrebe, ki se nanašajo na dostojno življenje, zlasti za hrano, oblačila, osebno higieno, stanovanjsko in gospodinjstvo opremo, ogrevanje, električno energijo in druge osebne potrebe, kot je potreba po primernem udejstvovanju v socialnem in kulturnem življenju.

3. Sredstva za nastanitev iz odstavka 1 vključujejo periodične stroške za najemnino, splošne stroške upravljanja in davščine, potrebne za zagotovitev primerne nastanitve.

[...]“

oöADG

16 Z oberösterreichisches Antidiskriminierungsgesetz (zakon dežele Zgornje Avstrije o prepovedi diskriminacije) (LGBL. 50/2005) v različici, ki se uporablja za spor o glavni stvari (v nadaljevanju: oöADG), je bila v avstrijsko pravo prenesena Direktiva 2000/43. S členom 1 oöADG, naslovljenim „Prepoved diskriminacije“, je prepovedana vsaka neposredna in posredna diskriminacija fizičnih oseb zaradi, med drugim, narodnosti. Ta člen 1 se na podlagi člena 3 oöADG ne uporablja za različno obravnavanje na podlagi državljanstva, če je določeno z zakonom ali objektivno upravičeno in če takemu obravnavanju ne nasprotujejo pravila Unije ali mednarodnih pogodb, ki so del okvira evropske integracije o enakopravnosti posameznikov.

17 Člen 8 oöADG določa:

„1. V primeru kršitve prepovedi diskriminacije iz razlogov, določenih v členu 1, ima zadevna oseba [...] pravico do primerne odškodnine [...]

Poleg odškodnine za premoženjsko škodo je upravičena tudi do primerne odškodnine za utrpljeno nepremoženjsko škodo. Znesek odškodnine za nepremoženjsko škodo znaša najmanj 1000 EUR.

[...]“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 18 KV, turški državljan, od leta 1997 živi s soprogo in njunimi tremi otroki v Avstriji, kjer ima „status rezidenta za daljši čas“ v smislu člena 2(b) Direktive 2003/109. Do konca leta 2017 je prejemal stanovanjsko pomoč na podlagi oöWFG. Za dodelitev te pomoči državljanom tretjih držav od 1. januarja 2018 na podlagi člena 6(9) in (11) oöWFG velja pogoj, da mora državljan tretje države na način, določen s to ureditvijo, predložiti dokazilo, da ima osnovno znanje nemščine, zato je bila navedena pomoč KV od tega dne zavržena, saj zahtevanega dokazila ni predložil.
- 19 KV je nato pri Bezirksgericht Linz (okrožno sodišče v Linzu, Avstrija) vložil tožbo, da bi se deželi Zgornja Avstrija naložilo plačilo odškodnine v višini neizplačanih stanovanjskih pomoči za obdobje od januarja do novembra 2018, in sicer 281,54 EUR na mesec, ter odškodnine za njegovo nepremoženjsko škodo v znesku 1000 EUR. V utemeljitev svojih zahtevkov se je skliceval na člen 8 oöADG in navedel, prvič, da je zaradi člena 6(9), točka 3, in člena 6(11) oöWFG v manj ugodnem položaju zaradi svojega etničnega porekla, ne da bi bilo to upravičeno, in drugič, da je stanovanjska pomoč „osnovni prejemek“ v smislu člena 11(4) Direktive 2003/109.
- 20 Bezirksgericht Linz (okrožno sodišče v Linzu) je tem zahtevkom ugodilo, zato je dežela Zgornja Avstrija vložila pritožbo pri predložitvenem sodišču, Landesgericht Linz (deželno sodišče v Linzu, Avstrija).
- 21 To sodišče uvodoma navaja, da potrebuje odgovor na prvo in drugo vprašanje – pri čemer eden ni odvisen od drugega – za rešitev spora, o katerem odloča. Če je treba namreč stanovanjsko pomoč opredeliti kot „osnovni prejemek“ v smislu člena 11(4) Direktive 2003/109, bi bil odgovor na drugo postavljeno vprašanje vseeno koristen, saj KV svojo tožbo opira na svojo pravico do odškodnine na podlagi člena 8(1) oöADG in zahteva tako plačilo zneska neizplačane stanovanjske pomoči kot odškodnino za nepremoženjsko škodo, ki naj bi jo utrpel zaradi diskriminacije na podlagi narodnosti. Če te pomoči ni mogoče opredeliti kot „osnovni prejemek“ v smislu člena 11(4) Direktive 2003/109, je po mnenju navedenega sodišča vseeno mogoče, da pravilo iz člena 6(9) in (11) oöWFG pomeni diskriminacijo, ki je na podlagi Direktive 2000/43 prepovedana, ali pomeni kršitev Listine. Predložitveno sodišče meni, da bi morala dežela Zgornja Avstrija pri uporabi odstopanja iz člena 11(4) te direktive ob izbiri podrobnih pravil za dodelitev stanovanjske pomoči spoštovati druge zahteve prava Unije in Direktive 2000/43 ter Listine in ne bi smela uporabiti diskriminatornih meril. Zato je treba po mnenju predložitvenega sodišča preučiti morebitno neskladnost člena 6(9) in (11) oöWFG z Direktivo 2000/43 ali Listino, ne glede na člen 11 Direktive 2003/109.
- 22 Predložitveno sodišče, ki želi najprej ugotoviti, ali je stanovanjska pomoč „osnovni prejemek“ v smislu člena 11(4) Direktive 2003/109, navaja, da je komisija za stanovanje, urbanizem in okolje pri oberösterreichischer Landtag (parlament dežele Zgornja Avstrija, Avstrija) v poročilu o predlogu zakona o spremembi oöWFG leta 2013 izjavila, da pomoč za gradnjo stanovanj, vključno s stanovanjsko pomočjo, ni tak prejemek. Meni, da je ta komisija tako izrazila voljo parlamenta dežele Zgornja Avstrija, da izkoristi možnost uporabe odstopanja iz te določbe. Opozarja, da državljani tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas, niso bili na splošno izključeni od prejemanja stanovanjskih pomoči, vendar so bili zanje določeni dodatni pogoji. Poudarja pa, da ni vezano na razlago člena 11(4) Direktive 2003/109, ki jo je podala navedena komisija.
- 23 Predložitveno sodišče ob sklicevanju na sodbo z dne 24. aprila 2012, Kamberaj (C-571/10, EU:C:2012:233), meni, da uporaba načel, določenih v tej sodbi, za stanovanjsko pomoč ni očitna.
- 24 Predložitveno sodišče navaja, da je namen zajamčenih minimalnih sredstev, določenih v oöBMSG, osebam v socialni stiski na splošno omogočiti dostojno življenje, vključno s pokritjem stanovanjskih potreb. Za dodelitev tega prejemka veljajo bistveno strožji pogoji kot za stanovanjsko pomoč, saj jih je mogoče dodeliti le osebam brez dohodkov ali z izjemno nizkimi dohodki. Navedeni prejemek zato predpostavlja, da gre za položaj bistveno večje socialne prikrajšanosti od položaja, ki lahko upraviči

dodelitev stanovanjske pomoči. Zato lahko osebe z nizkim dohodkom, ki pa omogoča kritje življenjskega minimuma, prejmejo stanovanjsko pomoč, ne pa prejemka, ki se dodeli za zagotavljanje minimalnih sredstev. V nekaterih primerih je mogoče hkrati prejemati ta prejemek in stanovanjsko pomoč, pri čemer se prva dajatev delno odšteje od druge, vendar pa nista usmerjeni na isto skupino oseb.

- 25 Predložitveno sodišče se sprašuje, ali je treba le dajatve, ki jih določa OöBMSG, opredeliti kot „osnovne prejemke“ v smislu člena 11(4) Direktive 2003/109 ali pa se lahko tako opredeli tudi stanovanjska pomoč, glede na to, da je namen te pomoči tudi zmanjšati breme, ki izhaja iz stroškov nastanitve, kadar je nerazumno, in to čeprav ta pomoč – drugače kakor zagotavljanje minimalnih sredstev – ni pogojena s tem, da je zadevna oseba v socialni stiski.
- 26 Dalje, glede zatrjevane diskriminacije na podlagi rase ali narodnosti predložitveno sodišče navaja, da je z oöADG v avstrijsko pravo prenesena – v delu, v katerem je to upoštevno za postopek v glavni stvari – Direktiva 2000/43, čeprav ta zakon uporablja izraz „etnična pripadnost“. Poudarja, da v skladu s členom 3(2) te direktive neenako obravnavanje, ki temelji na merilu statusa državljan tretje države, načeloma in kot tako ne spada na področje uporabe navedene direktive, in se zato sprašuje, ali lahko pod nekaterimi pogoji merilo državljanstva kljub temu pomeni „posredno diskriminacijo“ na podlagi narodnosti v smislu člena 2(2)(b) te direktive. V zvezi s tem opozarja, da se mora izreči o pravilu, ki določa, da je treba imeti osnovno znanje nemškega jezika in to dokazati na točno določen način. Če bi bilo treba preučiti, ali se z oöWFG izvaja posredna diskriminacija, bi bilo treba poleg tega preveriti, ali je ta upravičena. Cilj člena 6(9) in (11) oöWFG naj bi bil, da se državljanom tretjih držav odobri ožji dostop do stanovanjske pomoči, razlog, da se zahteva osnovno znanje nemškega jezika, pa naj bi bil ta, da so ta znanja pomembna za socialno vključenost zadevne osebe. Po mnenju predložitvenega sodišča je potrebna razprava o zahtevi po predložitvi dokaza o takem znanju, ob upoštevanju drugih pogojev, ki se zahtevajo za pridobitev stanovanjske pomoči, in zahtev, ki jih mora izpolnjevati zadevni državljan tretje države za pridobitev „statusa rezidenta za daljši čas“ v smislu člena 2(b) Direktive 2003/109.
- 27 Nazadnje, če bi Sodišče menilo, da se Direktiva 2000/43 ne uporablja za dejansko stanje v postopku v glavni stvari, se po mnenju predložitvenega sodišča postavlja vprašanje, ali je treba pravilo iz člena 6(9) in (11) oöWFG preučiti z vidika člena 21 Listine. Meni namreč, da je treba podrobno takega pravila določiti ob upoštevanju zahtev iz Listine, glede na to, da zadeva v glavni stvari spada na njeno področje uporabe, ker obstajajo pravila prava Unije, ki določajo izplačevanje socialnih dajatev državljanom tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas, in da je mogoče šteti, da se z nacionalno ureditvijo iz postopka v glavni stvari ta pravila izvajajo.
- 28 V teh okoliščinah je Landesgericht Linz (deželno sodišče v Linzu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:
- „1. Ali je treba člen 11 [Direktive 2003/109] razlagati tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi, kakršna je ta iz člena 6(9) in (11) [oöWFG], ki državljanom Unije, državljanom držav [EGP] in njihovim družinskim članom v smislu [Direktive 2004/38] priznava socialni prejemek v obliki stanovanjske pomoči brez dokaza o znanju jezika, od državljanov tretjih držav, ki imajo status rezidenta za daljši čas v smislu [Direktive 2003/109], pa zahteva osnovno znanje nemškega jezika, ki mora biti dokazano na predpisan način, če je ta stanovanjska pomoč namenjena lažšanju prekomernega bremena zaradi stanovanjskih stroškov, življenjski minimum (vključno s stanovanjskimi potrebami) pa se zagotavlja tudi z drugim socialnim prejemkom (zajamčena minimalna sredstva, ki se ravna po potrebah, na podlagi [oöBMSG]) za osebe v socialni stiski?
2. Ali je treba prepoved neposredne ali posredne diskriminacije na podlagi rase ali narodnosti, določeno v členu 2 [Direktive 2000/43], razlagati tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi, kakršna je ta iz člena 6(9) in (11) oöWFG, ki državljanom Unije, državljanom držav EGP in njihovim družinskim članom v smislu [Direktive 2004/38] priznava socialni prejemek (stanovanjsko pomoč

na podlagi oöWFG) brez dokaza o znanju jezika, od državljanov tretjih držav (vključno z državljani tretjih držav, ki imajo status rezidenta za daljši čas v smislu [Direktive 2003/109]) pa zahteva osnovno znanje nemškega jezika, ki mora biti dokazano na predpisan način?

3. Če je odgovor na drugo vprašanje nikalen:

Ali je treba prepoved vsakršne diskriminacije na podlagi etničnega porekla iz člena 21 [Listine] razlagati tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi, kakršna je ta iz člena 6(9) in (11) oöWFG, ki državljanom Unije, državljanom držav EGP in njihovim družinskim članom v smislu [Direktive 2004/38] priznava socialni prejemek (stanovanjsko pomoč na podlagi oöWFG) brez dokaza o znanju jezika, od državljanov tretjih držav (vključno z državljani tretjih držav, ki imajo status rezidenta za daljši čas v smislu [Direktive 2003/109]) pa zahteva osnovno znanje nemškega jezika, ki mora biti dokazano na predpisan način?“

Predlog za ponovno odprtje ustnega dela postopka

- 29 Po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca je dežela Zgornja Avstrija z dopisom z dne 12. marca 2021 na podlagi člena 83 Poslovnika Sodišča predlagala ponovno odprtje ustnega dela postopka. Dežela Zgornja Avstrija v utemeljitev svojega predloga v bistvu trdi, da je to, da je generalni pravobranilec stanovanjsko pomoč opredelil kot „osnovni prejemek“ v smislu člena 11(4) Direktive 2003/109, napačno. Ta opredelitev naj bi bila namreč v nasprotju tako s to določbo kot s sodno prakso Sodišča ter s ciljem tega prejema. Poleg tega naj bi bili sklepni predlogi generalnega pravobranilca protislovni in naj bi temeljili na elementih, ki niso bili dokazani ali niso bili navedeni. Dežela Zgornja Avstrija glede dokaza o osnovnem znanju nemškega jezika, ki ga mora predložiti prosilec za stanovanjsko pomoč, tudi izpodbija, da bi lahko obstajali drugi načini dokazovanja, kot so tisti, ki so že bili sprejeti v nacionalni ureditvi.
- 30 V zvezi s tem je treba spomniti, prvič, da Statut Sodišča Evropske unije in Poslovnik zainteresiranim subjektom iz člena 23 tega statuta ne dajeta možnosti, da v odgovor na sklepne predloge, ki jih predstavi generalni pravobranilec, predložijo stališča (sodba z dne 2. marca 2021, A. B. in drugi (Imenovanje sodnikov vrhovnega sodišča – Pravno sredstvo), C-824/18, EU:C:2021:153, točka 63 in navedena sodna praksa).
- 31 Drugič, v skladu s členom 252, drugi odstavek, PDEU je dolžnost generalnega pravobranilca, da popolnoma nepristransko in neodvisno javno predstavi obrazložene sklepne predloge o zadevah, pri katerih se v skladu s Statutom Sodišča Evropske unije zahteva njegovo sodelovanje. Sodišča ne zavezujejo niti ti predlogi niti obrazložitev, ki generalnega pravobranilca pripelje do njih. Zato nestrinjanje zadevne stranke s sklepnimi predlogi generalnega pravobranilca, ne glede na vprašanja, ki jih preizkusi v njih, samo po sebi ne more biti razlog, ki bi upravičeval ponovno odprtje ustnega dela postopka (sodbi z dne 4. decembra 2019, Consorzio Tutela Aceto Balsamico di Modena, C-432/18, EU:C:2019:1045, točka 21, in z dne 2. marca 2021, A. B. in drugi (Imenovanje sodnikov vrhovnega sodišča – Pravno sredstvo), C-824/18, EU:C:2021:153, točka 64).
- 32 Vendar lahko Sodišče v skladu s členom 83 svojega poslovnika kadar koli po opredelitvi generalnega pravobranilca odredi ponovno odprtje ustnega dela postopka, zlasti če meni, da zadeva ni dovolj razjasnjena, ali če stranka po koncu tega dela postopka navede novo dejstvo, ki je odločilno za odločitev Sodišča, ali če je treba v zadevi odločiti na podlagi trditve, o kateri stranke ali zainteresirani subjekti iz člena 23 Statuta Sodišča Evropske unije niso razpravljali.
- 33 V obravnavani zadevi pa Sodišče po opredelitvi generalnega pravobranilca meni, da ima po pisnem delu postopka na voljo vse potrebne elemente za odločanje. Poleg tega navaja, da o tej zadevi ni treba odločiti na podlagi argumenta, o katerem naj zainteresirani subjekti ne bi razpravljali. Sodišče nazadnje

ugotavlja, da predlog za ponovno odprtje ustnega dela postopka ne razkriva nobenega novega elementa, ki bi lahko vplival na odločitev, ki jo mora sprejeti v tej zadevi. Zato ni treba odrediti ponovnega odprtja ustnega dela postopka.

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- 34 Iz predložitvene odločbe je razvidno, da predložitveno sodišče v okviru prvega vprašanja izhaja iz premise, da stanovanjska pomoč spada med dajatve iz člena 11(1)(d) Direktive 2003/109 in da so organi, pristojni za izvajanje te direktive, jasno navedli, da se nameravajo sklicevati na odstopanje iz člena 11(4) te direktive, kar mora preveriti to sodišče.
- 35 V teh okoliščinah je treba šteti, da predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 11(1)(d) Direktive 2003/109 razlagati tako, da nasprotuje ureditvi države članice – tudi če se izkoristi možnost uporabe odstopanja iz člena 11(4) te direktive – v skladu s katero je v zvezi z državljani tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas, dodelitev stanovanjske pomoči pogojena s tem, da ti na način, določen s to ureditvijo, dokažejo, da imajo osnovno znanje jezika te države članice.
- 36 V zvezi s tem se predložitveno sodišče sprašuje predvsem, ali je treba stanovanjsko pomoč opredeliti kot „osnovni prejemek“ v smislu tega člena 11(4).
- 37 V skladu s to določbo lahko države članice na področju socialne pomoči in socialnega varstva enako obravnavanje „rezidentov za daljši čas“ v smislu te direktive in domačih državljanov omejijo na osnovne prejemke. Vključevanje državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas v državah članicah, in pravica teh državljanov do enakega obravnavanja na področjih, naštetih v členu 11(1) Direktive 2003/109, pomenita splošno pravilo, zato je treba odstopanje, določeno v členu 11(4) iste direktive, razlagati ozko (glej v tem smislu sodbo z dne 24. aprila 2012, Kamberaj, C-571/10, EU:C:2012:233, točka 86).
- 38 V zvezi s pojmom „osnovni prejemek“ v smislu člena 11(4) Direktive 2003/109 je treba opozoriti, da je treba, če ta pojem ni opredeljen v tej direktivi in ni napotila na nacionalno pravo v zvezi s tem, pomen in obseg navedenega pojma poiskati ob upoštevanju sobesedila, v katero je umeščena ta določba, in cilja, ki mu sledi navedena direktiva, in sicer, kot je razvidno zlasti iz njenih uvodnih izjav 2, 4 in 12, vključevanje državljanov tretjih držav, ki zakonito in daljši čas prebivajo v državah članicah. Navedeno določbo je treba razumeti tako, da državam članicam dovoljuje, da omejijo enako obravnavanje, do katerega so upravičeni imetniki statusa, dodeljenega na podlagi iste direktive, razen v zvezi s prejemki na področju socialne pomoči in socialnega varstva, ki jih podeljujejo javni organi bodisi na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni in ki prispevajo k zadovoljitvi osnovnih potreb posameznika, kot so hrana, stanovanje in zdravje (glej v tem smislu sodbo z dne 24. aprila 2012, Kamberaj, C-571/10, EU:C:2012:233, točki 90 in 91).
- 39 Poleg tega morajo države članice pri določanju ukrepov socialne varnosti, socialne pomoči in socialnega varstva, ki so opredeljeni v njihovi nacionalni zakonodaji in za katere velja načelo enakega obravnavanja, določeno v členu 11(1)(d) Direktive 2003/109, spoštovati pravice in upoštevati načela, določena v Listini, zlasti tista iz njenega člena 34. Unija na podlagi navedenega člena priznava in spoštuje pravico do socialne pomoči in pomoči pri pridobitvi stanovanj, ki naj zagotovita dostojno življenje vsem, ki nimajo zadostnih sredstev. Iz tega izhaja, da če prejemek izpolnjuje namen iz navedenega člena Listine, po pravu Unije ni mogoče šteti, da ne spada med „osnovne prejemke“ v smislu člena 11(4) Direktive 2003/109 (sodba z dne 24. aprila 2012, Kamberaj, C-571/10, EU:C:2012:233, točki 80 in 92).

- 40 Iz tega sledi, kot je generalni pravobranilec navedel v točki 53 sklepnih predlogov, da prejemek, ki posameznikom, ki nimajo zadostnih sredstev, omogoča zadovoljitev stanovanjskih potreb, da se jim zagotovi dostojno življenje, pomeni „osnovni prejemek“ v smislu člena 11(4) Direktive 2003/109.
- 41 V obravnavani zadevi predložitveno sodišče navaja, da je namen stanovanjske pomoči preprečiti, da bi stanovanjski stroški pomenili prekomerno breme. Gre za prispevek k stroškom nastanitve, ki znaša največ 300 EUR in ki ni zasnovan tako, da bi v celoti pokrila nastanitvene stroške upravičenca do pomoči, temveč za kritje dela teh stroškov, da osebe z nizkimi dohodki ne prispevajo preveč velikega dela svojih dohodkov za ustrezno nastanitev.
- 42 Iz navedb predložitvenega sodišča je razvidno – kot je generalni pravobranilec navedel v točki 59 sklepnih predlogov – da stanovanjska pomoč prispeva k temu, da se tem osebam zagotovi dostojno življenje, saj jim omogoča, da se ustrezno nastanijo, ne da bi za nastanitev namenili prevelik del svojih dohodkov, kar bi morebiti škodilo zadovoljevanju drugih osnovnih potreb. Zdi se, da gre za prejemek, ki prispeva k boju proti socialni izključenosti in revščini, namenjen zagotavljanju dostojnega življenja vsem, ki nimajo zadostnih sredstev, kot je določeno v členu 34(3) Listine. Če je tako, je zato dodelitev tega prejema državljanom tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas, potrebna tudi za uresničitev cilja integracije, ki se uresničuje z Direktivo 2003/109. Zato kaže, da je stanovanjska pomoč taka, da pomeni „osnovni prejemek“ v smislu člena 11(4) te direktive.
- 43 Vendar bo moralo predložitveno sodišče to preveriti in priti do potrebnih ugotovitev, pri tem pa upoštevati cilj stanovanjske pomoči, pogoje za njeno dodelitev in umestitev te pomoči v nacionalnem sistemu socialne pomoči (glej v tem smislu sodbo z dne 24. aprila 2012, Kamberaj, C-571/10, EU:C:2012:233, točka 92).
- 44 V zvezi s tem zgolj dejstvo, da so državljani tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas, če izpolnjujejo pogoje za njeno dodelitev, upravičeni do druge socialne pomoči, kot so zajamčena minimalna sredstva, določena z oöBMSG, katerih namen je osebam, ki so v socialni stiski, zagotoviti dostojne življenjske pogoje, vključno z nastanitvijo, in ki jo je mogoče opredeliti kot „osnovni prejemek“ v smislu člena 11(4) Direktive 2003/109, ne more preprečiti, da se enako opredeli tudi stanovanjska pomoč, če izpolnjuje merila, na katera je bilo opozorjeno v točkah od 38 do 40 te sodbe.
- 45 Če stanovanjske pomoči ne bi bilo mogoče opredeliti kot „osnovni prejemek“ v smislu člena 11(4) Direktive 2003/109, je treba ugotoviti, da Direktiva 2003/109 ne določa nobene posebne obveznosti, če država članica, ki je izkoristila možnost uporabe odstopanja iz njenega člena 11(4), državljanom tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas, vseeno dodeli prejemek, ki ga ni mogoče opredeliti kot „osnovni prejemek“.
- 46 Tak položaj se razlikuje od položaja, v katerem akt Unije državam članicam daje svobodo izbire med več načini uporabe oziroma diskrecijsko pravico ali polje proste presoje, ki je sestavni del sistema, vzpostavljenega s tem aktom, ali od položaja, v katerem je s takim aktom državam članicam dovoljeno, da sprejmejo posebne ukrepe, katerih namen je prispevati k uresnitvi njegovega cilja (glej v tem smislu sodbo z dne 19. novembra 2019, TSN in AKT, C-609/17 in C-610/17, EU:C:2019:981, točka 50).
- 47 Če se torej šteje, da stanovanjska pomoč ni „osnovni prejemek“ v smislu člena 11(4) Direktive 2003/109, spadajo pogoji za dodelitev te dajatve, kot je dokaz o osnovnem znanju nemškega jezika, ki ga je treba predložiti na določen način, predpisan s členom 6(9) in (11) oöWFG, v pristojnost, ki jo imajo države članice, pri čemer jih ta direktiva ne ureja in ne spadajo na področje uporabe te direktive (glej po analogiji sodbo z dne 19. novembra 2019, TSN in AKT, C-609/17 in C-610/17, EU:C:2019:981, točka 52 in navedena sodna praksa).
- 48 Iz tega sledi, da v tem primeru pogojev za dodelitev stanovanjske pomoči, določenih v členu 6(9) in (11) oöWFG, ni treba presojati z vidika Direktive 2003/109.

49 Glede na vse navedeno je treba na prvo postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 11(1)(d) Direktive 2003/109 razlagati tako, da ta člen – tudi če se je izkoristila možnost uporabe odstopanja iz člena 11(4) te direktive – nasprotuje ureditvi države članice, v skladu s katero je glede državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas, za dodelitev stanovanjske pomoči določen pogoj, da ti na način, ki je predpisan s to ureditvijo, dokažejo osnovno znanje jezika te države članice, če ta stanovanjska pomoč pomeni „osnovni prejemek“ v smislu zadnjenavedene določbe, kar mora presoditi predložitveno sodišče.

Drugo vprašanje

50 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba Direktivo 2000/43 razlagati tako, da nasprotuje ureditvi države članice, v skladu s katero je glede državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas, za dodelitev stanovanjske pomoči določen pogoj, da ti na način, ki je predpisan s to ureditvijo, dokažejo osnovno znanje jezika te države članice.

51 Na podlagi členov 1 ter 2(1) in (2) Direktive 2000/43 se ta uporablja le za neposredno ali posredno diskriminacijo na podlagi rase ali narodnosti. V skladu s členom 3(2) te direktive ta ne zajema različnega obravnavanja, ki temelji na državljanstvu, in ne posega v določbe in pogoje v zvezi z vstopom in prebivanjem državljanov tretjih držav in oseb brez državljanstva na ozemlju držav članic ter v obravnavanje, ki izhaja iz pravnega položaja zadevnih državljanov tretjih držav in oseb brez državljanstva.

52 V obravnavanem primeru pa različno obravnavanje državljanov tretjih držav, ki imajo status rezidenta za daljši čas, v primerjavi z državljani te države, ki izhaja iz člena 6(9) in (11) oöWFG, temelji na tem statusu.

53 Tako različno obravnavanje zato ne spada na področje uporabe Direktive 2000/43 (glej v tem smislu sodbo z dne 24. aprila 2012, Kamberaj, C-571/10, EU:C:2012:233, točka 50).

54 Vendar se predložitveno sodišče sprašuje, ali lahko pod nekaterimi pogoji tudi različno obravnavanje, ki temelji na merilu državljanstva ali – kot v postopku v glavni stvari – na statusu državljan tretje države, ki je rezident za daljši čas, pomeni „posredno diskriminacijo“ na podlagi narodnosti v smislu člena 2(2)(b) Direktive 2000/43, saj člen 6(9) in (11) oöWFG razlikuje ne le glede na merilo statusa rezidenta za daljši čas, ampak tudi glede na osnovno znanje nacionalnega jezika.

55 V zvezi s tem je treba spomniti, da se v skladu s členom 2(2)(b) Direktive 2000/43 šteje, da gre za posredno diskriminacijo, kadar bi na videz nevtralna določba, merilo ali praksa postavila osebe neke rase ali narodnosti v posebno neugoden položaj v primerjavi z drugimi osebami. Izraz „posebno neugoden položaj“, uporabljen v tej določbi, je treba razumeti tako, da so zaradi zadevnega ukrepa v neugodnem položaju zlasti osebe določene narodnosti. Pojem „posredna diskriminacija“ v smislu navedene določbe se uporablja le, če je zaradi domnevno diskriminatornega ukrepa v posebno neugodnem položaju določena narodnost (sodbe z dne 16. julija 2015, CHEZ Razpredelenie Bulgaria, C-83/14, EU:C:2015:480, točka 100; z dne 6. aprila 2017, Jyske Finans, C-668/15, EU:C:2017:278, točki 27 in 31, in z dne 15. novembra 2018, Maniero, C-457/17, EU:C:2018:912, točki 47 in 48).

56 Člen 6(9) in (11) oöWFG, ki se brez razlikovanja uporablja za vse državljane tretjih držav, pa ne postavlja v posebno neugoden položaj oseb določene narodnosti. Zato ne more pomeniti „posredne diskriminacije“ na podlagi narodnosti v smislu člena 2(2)(b) Direktive 2000/43.

57 Glede na vse navedeno je treba na drugo postavljeno vprašanje odgovoriti, da ureditev države članice, ki se brez razlikovanja uporablja za vse državljane tretjih držav in v skladu s katero je glede državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas, za dodelitev stanovanjske pomoči določen pogoj, da ti na način, ki je predpisan s to ureditvijo, dokažejo osnovno znanje jezika te države članice, ne spada na področje uporabe Direktive 2000/43.

Tretje vprašanje

58 Predložitveno sodišče s tretjim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 21 Listine v delu, v katerem prepoveduje vsakršno diskriminacijo na podlagi etničnega porekla, razlagati tako, da nasprotuje ureditvi države članice, v skladu s katero je glede državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas, za dodelitev stanovanjske pomoči določen pogoj, da ti na način, ki je predpisan s to ureditvijo, dokažejo osnovno znanje jezika te države članice.

59 V zvezi s tem je treba opozoriti, da člen 51(1) Listine določa, da se določbe te listine za države članice uporabljajo samo takrat, kadar izvajajo pravo Unije. Člen 6(1) PEU in člen 51(2) Listine določata, da se z določbami Listine na nikakršen način ne širijo pristojnosti Unije, kakor so opredeljene v Pogodbah. Tako mora Sodišče ob upoštevanju Listine pravo Unije razlagati v mejah pristojnosti, ki so prenesene na Unijo, in zato glede na Listino ne more presojati nacionalne ureditve, ki ne spada v okvir uporabe prava Unije (glej v tem smislu sodbi z dne 6. marca 2014, Siragusa, C-206/13, EU:C:2014:126, točki 20 in 21, in z dne 10. julija 2014, Julián Hernández in drugi, C-198/13, EU:C:2014:2055, točka 32).

60 Po eni strani, kot izhaja iz odgovora na drugo postavljeno vprašanje, ureditev države članice, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, ne spada na področje uporabe Direktive 2000/43.

61 Po drugi strani je treba opozoriti – če stanovanjske pomoči ni mogoče opredeliti kot „osnovni prejemek“ v smislu člena 11(4) Direktive 2003/109 – da ta direktiva, kot je bilo navedeno v točkah 45 in 47 te sodbe, državam članicam ne nalaga nobene posebne obveznosti, kadar države članice, ki so izkoristile možnost uporabe odstopanja iz člena 11(4) Direktive 2003/109, državljanom tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas, vseeno podelijo prejemek socialne ali socialne pomoči, ki ni osnoven. Pogoji za dodelitev takega prejemka, kot je dokaz o osnovnem znanju nemškega jezika, ki ga je treba izkazati na določen način, predpisan v členu 6(9) in (11) oöWFG, tako ne spadajo na področje uporabe te direktive.

62 Iz tega izhaja, da v tem primeru določba, kot je člen 6(9) in (11) oöWFG, ne spada na področje uporabe Listine in je zato ni mogoče presojati glede na določbe Listine, zlasti glede na njen člen 21 (glej v tem smislu sodbo z dne 19. novembra 2019, TSN in AKT, C-609/17 in C-610/17, EU:C:2019:981, točka 53 in navedena sodna praksa).

63 Če pa je stanovanjska pomoč „osnovni prejemek“ v smislu člena 11(4) Direktive 2003/109, je treba ugotoviti, da se Listina uporablja, kot izhaja iz točke 39 te sodbe. Vendar določbe, kot je člen 6(9) in (11) oöWFG, ki se uporablja za vse državljane tretjih držav brez razlikovanja in iz katere ni razvidno, da bi postavila v neugodnejši položaj osebe določene narodnosti, ni mogoče šteti za diskriminacijo na podlagi etničnega porekla v smislu člena 21 Listine, katerega konkreten izraz je Direktiva 2000/43, na stvarnih področjih, ki jih pokriva (glej v tem smislu sodbo z dne 16. julija 2015, CHEZ Razpredelenie Bulgaria, C-83/14, EU:C:2015:480, točka 58).

64 Glede na vse zgornje preudarke je treba na tretje postavljeno vprašanje odgovoriti, da če je bila izkoriščena možnost uporabe odstopanja iz člena 11(4) Direktive 2003/109, se člen 21 Listine ne uporablja, kadar gre za ureditev države članice, v skladu s katero je glede državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas, za dodelitev stanovanjske pomoči določen pogoj, da ti na način, ki je predpisan s to ureditvijo, dokažejo osnovno znanje jezika te države članice, če ta stanovanjska pomoč

ni „osnovni prejemek“ v smislu tega člena 11(4). Če navedena stanovanjska pomoč je tak osnovni prejemek, člen 21 Listine v delu, v katerem prepoveduje vsakršno diskriminacijo na podlagi etničnega porekla, ne nasprotuje taki ureditvi.

Stroški

⁶⁵ Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (peti senat) razsodilo:

- 1. Člen 11(1) (d) Direktive Sveta 2003/109/ES z dne 25. novembra 2003 o statusu državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas, je treba razlagati tako, da ta člen – tudi če se je izkoristila možnost uporabe odstopanja iz člena 11(4) te direktive – nasprotuje ureditvi države članice, v skladu s katero je glede državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas, za dodelitev stanovanjske pomoči določen pogoj, da ti na način, ki je predpisan s to ureditvijo, dokažejo osnovno znanje jezika te države članice, če ta stanovanjska pomoč pomeni „osnovni prejemek“ v smislu zadnjenevedene določbe, kar mora presoditi predložitveno sodišče.**
- 2. Ureditev države članice, ki se brez razlikovanja uporablja za vse državljane tretjih držav in v skladu s katero je glede državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas, za dodelitev stanovanjske pomoči določen pogoj, da ti na način, ki je predpisan s to ureditvijo, dokažejo osnovno znanje jezika te države članice, ne spada na področje uporabe Direktive Sveta 2000/43/ES z dne 29. junija 2000 o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na raso ali narodnost.**
- 3. Če je bila izkoriščena možnost uporabe odstopanja iz člena 11(4) Direktive 2003/109, se člen 21 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah ne uporablja, kadar gre za ureditev države članice, v skladu s katero je glede državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas, za dodelitev stanovanjske pomoči določen pogoj, da ti na način, ki je predpisan s to ureditvijo, dokažejo osnovno znanje jezika te države članice, če ta stanovanjska pomoč ni „osnovni prejemek“ v smislu tega člena 11(4). Če navedena stanovanjska pomoč je tak osnovni prejemek, člen 21 Listine o temeljnih pravicah v delu, v katerem prepoveduje vsakršno diskriminacijo na podlagi etničnega porekla, ne nasprotuje taki ureditvi.**

Podpisi